

אוניברסיטת תל אביב
התכנית ללימודי נשים ומגדר

תרבות הגוף: מגדר וייצוגי גוף בתרבות ובאמנות המודרנית
Body Culture: Gender and Representations in Modern Art

ד"ר טל דקל

2 ש"ס

סוג המסגרת: שיעור

מיועד לתלמידי תואר ראשון ושני

שם המרצה: ד"ר טל דקל

דוא"ל: tdekel@post.tau.ac.il

שעות קבלה: לפי תיאום טלפוני/דוא"ל מראש

(תשע"ח, סמסטר א', יום ה', 14:15-15:45)

תיאור הקורס

בקורס זה נערוך סקירה ביקורתית של הקאנון המקובל בזרמי האמנות המודרנית, באמצעות סוגיות העולות מן היצירות ונדונות בטקסטים של ביקורת מגדרית. במהלך המפגשים נבצע קריאות חדשות של נושאים מוכרים בתולדות האמנות המודרנית ונציע פרשנויות הרווחות בשיח הדיסציפלינרי כיום.

במהלך הקורס נבחן שאלות מרכזיות כמו למשל: מדוע כה רבות מיצירות האמנות של התקופה מתארות את הגוף הנשי, לרוב העירום; מה באמת בין פורנוגרפיה לאמנות "גבוהה"; מה בחוויה "המודרנית" של פריס של המאה ה-19 גרם לשגשוג אמנים גברים ולדיכוי ולהשכחה של נשים יוצרות ואילו נושאים וסגנונות בכל זאת יצרו האמניות בתקופה הנדונה; אילו מגמות חדשות עלו במחצית השנייה של המאה ה-20 שאפשרו שינוי עמוק ומהותי במעמדן ובמיקומן של אמניות נשים ובתוצרי עבודותיהן, ועוד.

לצד מצגות של יצירות אמנות ישורגו לדיון תיאוריות פמיניסטיות ויידונו תהליכים של התפתחות השיח, לדורותיו השונים – אמנות והפמיניזם הליברלי; הפמיניזם הרדיקלי; הפמיניזם הפסיכואנליטי; הפמיניזם המרקסיסטי; הפמיניזם הפוסט קולוניאלי ועוד. הניתוח הפמיניסטי העכשווי באמנות יראה כי ההגות לא מסתפקת בניית ההטיות המגדריות המגמתיות ובחשיפת ההדרה של נשים בתרבות אלא מתקדמת לעבר צורות תיאורטיות מורכבות יותר, שבהן המגדר נחצה ומשתלב עם צירים רבים ומגוונים (בהם אתניות, לאום, מיניות, מעמד, יכולות גופניות ועוד) וכן עם נושאים של מקום וזמן.

לקראת סופו של הקורס תוזמן מרצה-אורחת, היוצרת אמנות שנוגעת לסוגיות שונות של מגדר שנדונו ועובדו במהלך הקורס. מפגש זה יפרה את החומרים שנלמדו במהלך הסמסטר, ויעורר זוויות חשיבה אלטרנטיביות ומשלימות אודות הפרקים שנלמדו בכיתה.

During the course we will conduct a critical survey of the modern art history and of several well-known and canonical art works, using feminist methodology and seminal texts regarding gender issues.

We will perform re-readings of familiar subjects in art history and suggest interpretations that prevail in the contemporary disciplinary discourse, among them using the discourses of multiculturalism; post-colonialism and globalization.

The course will survey two major time periods – the 19th Century and the 20th Century. In the first part, we will discuss and analyze artifacts from the European continent and in the second part we will move on to have a close look at art made in the Americas. We will be asking questions such as why so many of the art works focus on depicting the female body – mostly naked; what exactly was it in the 'modern experience' of the 19th Century Paris that gave way to male-artists to prosper and tended to exclude women-artists, and what kind of subjects, themes and media did women-artists work in during that period in spite of their difficulties; what are the connections and the relations between pornography and 'high art'; which new trends in the second half of the 20th Century gave way to new opportunities for women artists and changed their position in the art-scene and in culture in general; and many more.

דרישות הקורס

אין דרישות קדם
נוכחות חובה בכל השיעורים
קריאת חובה: ראו רשימה
קריאה נוספת: יתכן ובמהלך השיעורים יופנו הסטודנטיים/ים למאמרים או פרקים נוספים.
ציון סופי: בסיום הקורס תינתן עבודת בית מסכמת.

מרכיבי הציון הסופי :

עבודת בית מסכמת (100%) [הגשת העבודה במזכירות התכנית ללימודי נשים ומגדר. שימו לב: אין לשלוח את העבודה ישירות לכתובת המייל של המרצה].

ביבליוגרפיה

קריאת חובה:

- Alberto, Alexander, 2010. "Picturing Relations: Images, Text, and Social Engagement", *Barbara Kruger* (eds. Alberto Alexander *et al.*), New York: Rizzoli Press.
- Chadwick, Whitney and Tirza True Latimer, 2003. "Becoming Modern – Gender and Sexual Identity after World War I", *The Modern Woman Revisited – Paris Between the Wars* (eds. Chadwick, Whitney and Tirza True Latimer), New Jersey and London: Rutgers University Press.
- Jones, Amelia, 2005. "The Sexual Politics of 'The Dinner Party' – A Critical Context", *Reclaiming Female Agency – Feminist Art History after Postmodernism* (eds. Norma Broude and Mary Garrard), Berkeley, Los Angeles and London: University of California Press.
- Minioudaki, Kalliopi, 2010. "Pop Proto-Feminisms: Beyond the Paradox of the Woman Pop Artist", *Seductive Subversion: Women Pop Artists 1958-1968* (eds. Sachs, Sid and Kalliopi, Minioudaki), New York and London: University of the Arts, Philadelphia.
- Iskin, Ruth, 2005. "Selling, Seduction, and the Soliciting the Eye – Manet's 'Bar at the Folies-Bergère'", *Reclaiming Female Agency – Feminist Art History After Postmodernism* (eds. Norma Broude and Mary Garrard), Berkeley, Los Angeles and London: University of California Press.
- מאלווי, לורה (1975) 2006. "עונג חזותי וקולנוע נרטיבי", *ללמד פמיניזם: מקראה (עורכות: באום דלית, ועוד): תל אביב: מגדרים והקיבוץ המאוחד.*

קריאת רשות:

- Ankori, Gannit and Ziva Amishai-Maisels, 2005. "Jewish Women Artists in the US", <http://jwa.org/encyclopedia/article/art-in-united-states>
- Ankori, Ganit, 2006. *Palestinian Art*, London: Reaktion Books.
- Birnbaum, Paula, and Novakov, Anna (eds.), 2009. *Essays on Women's Artistic and Cultural Contributions 1919-1939*, New York.
- Broude, Norma, and Garrard, Mary (eds.), 1994. *The Power of Feminist Art – The American Movement of the 1970's, History and Impact*, New York.
- Broude, Norma, and Garrard, Mary (eds.), 2005. *Reclaiming Female Agency – Feminist Art History after Postmodernism*, Berkeley, Los Angeles and London.
- Carson, Fiona, and Pajaczkowska (eds.), 2000. *Feminist Visual Culture*, Edinburgh.
- Caws, Mary Ann, 1992. "Ladies Shot and Painted: Female Embodiment in Surrealist Art", *The Expanding Discourse – Feminism and Art History* (eds. Norma Broude and Mary Garrard), Oxford.

- Chernick Myrel and Jenny, Klein (eds.), 2011. *The M Word: Real Mothers in Contemporary Art*, **Bradford ONT**.
- Eitner, Lorenz, 1988. *An Outline of 19th Century European Painting from David through Cezanne*, Cambridge.
- Epp-Buller, Rachel (ed.), 2012. *Reconciling Art and Mothering*, Burlington and Surry.
- Foster Hall *et. al.*, 2005. *Art since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism*, New York.
- Frame, Line, 1997. "Gretchen, Girl, Garçonne - Weimar Science and Popular Culture in Search of the Ideal New Woman", *Women in the Metropolis* (ed. K. von Ankum), London and Berkeley.
- Dekel, Tal. 2007. "Sex, Race and Gender – Contemporary Women Artists of Color, the Case of Kara Walker", *Atlantis Journal*, vol. 31. no. 2.
- Dekel, Tal, 2009. "Body, Gender and Trans-nationalism: Art and Cultural Criticism in Changing Europe", *SEN – Studies in Ethnicity and Nationalism*, vol. 9, no. 2.
- Dekel, Tal. 2011. "To (un)Dress: Women, Clothing and Feminist Ideology in Modern Art", *The International Journal of the Arts in Society*, vol. 6, issue 2.
- Dekel, Tal, 2013. *Gendered – Art and Feminist Theory*, Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Dekel, Tal, 2015. "Subversive Uses of Perception: The Case of Palestinian Artist Anisa Ashkar", *Signs – Journal of Women in Culture and Society*, vol. 40, no. 2
- Dekel, Tal, 2016. *Transnational Identities – Women, Art and Migration in Contemporary Israel*, Detroit: Wayne State University Press.
- Iskin, Ruth, 2006. "Popularizing New Women in Belle Époque Advertising Posters," *A Belle Époque? Women and Feminism in French Society and Culture 1890-1910* (eds. Diana Holmes and Carrie Tarr), Oxford and New York.
- Iskin, Ruth, 2014. *The Poster: Art, Advertising, Design, and Collecting 1860s-1900s*, Dartmouth College Press.
- Jones, Amelia (ed.), 1996. *Sexual Politics – Judy Chicago's Dinner Party in the Feminist Art History*, Berkeley, Los Angeles and London.
- Jones, Amelia (ed.), 2003. *The Feminism and Visual Culture Reader*, New York.
- Jones, Amelia (ed.), 2015. *Women Artists - The Linda Nochlin Reader*, London and New York: Thames and Hudson.
- Lifshitz, Sebastian, 2014. *The Invisibles: Vintage Portraits of Love and Pride. Gay Couples in the Early Twentieth Century*, Rizzoli Press.
- Linker, Kate, 1990. *Love for Sale – The Words and Pictures of Barbara Kruger* (ed. Linker Kate), New York: Harry N. Abrams.
- Liss, Andrea, 2009. *Feminist Art and the Maternal*, Minnesota.
- Mark, Lisa Gabriel (ed.), 2007. *Wack! Art and the Feminist Revolution*, Cambridge, Mass. and London.
- Meskimmon, Marsha, 2003. *Women Making Art: History, Subjectivity, Aesthetics*. London and New York.
- Nochlin, Linda, 1971. *Realism*, Harmondsworth.

- Nochlin, Linda, 1989. "Why Have There Been No Great Women Artists?" (1971), *Women, Art and Power and Other Essays*, London.
- Nochlin, Linda, 1983. "The Imaginary Orient", *Art in America*, vol. 71, no.5-8 (May 1983).
- Ostrow, Saul, 2010. "Reconfiguring Pop", *Art in America*, (September 2010).
- Pollock, Griselda, 1999. "A Tale of Three Women – Seeing in the Dark, Seeing Double, at Least, with Manet", *Differencing the Canon – Feminist Desire and the Writing of Art's Histories* (ed. Pollock Griselda), London and New York.
- Reckitt, Helen, Peggy Phelan (eds.), 2001. *Art and Feminism*, London.
- Reily, Maura, Linda Nochlin (eds.), 2007. *Global Feminisms – New Directions in Contemporary Art* (exh. cat.), London and New York.
- Sachs, Sid and Kallioipi Minioudaki (eds.), 2010. *Seductive Subversion: Women Pop Artists 1958-1968* (exh. Cat.), New York and London.
- Schefflan-Katzav, Hadara and Richter, Shira, 2014. "If Mothers Counted: Status Symbols for the Invisible Art of Mothering", *Counting on Marilyn Waring – New Advances on Feminist Economics* (eds. M. Bjornhol and A McKey), Demeter Press.
- Schwartz, Vanessa R. 1998. *Spectacular Realities: Early Mass Culture in Fin-de-Siècle Paris*. Berkeley: University of California Press.
- Scott, W., Haine, 1996. *The World of the Paris Café: Sociability among the French Working Class. 1789-1914*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Shaw, Jennifer, 2003. "Singular Plural – Collaborative Self-images in Claude Cahun's Aveux Non Aveunus", *The Modern Woman Revisited – Paris between the Wars* (eds. Chadwick Whitney and Tirza True Latimer), New Brunswick, New Jersey and London.
- Solomon Godeau, Abigail, 1989. "Going Natives", *Art in America* (July 1989)
- Shohat, Ella (ed.), 1998. *Talking Visions – Multicultural Feminism in a Transnational Age*, Cambridge and London.
- Whiting, Cecil, 1997. "Wesselmann and Pop at Home", *A Taste for Pop – Pop Art, Gender and Consumer Culture*, Cambridge.
- Withers, Josephine, 1992. "Judy Chicago's *Dinner Party*, A Personal Vision of Women's History", *The Expanding Discourse, Feminism and Art History* (eds. N. Broude and M. Garrard), Oxford.
- Wolf, Janet, 2000. "The Feminine in Modern Art: Benjamin, Simmel and the Gender of Modernity", *Theory, Culture & Society*, Vol. 17 No. 6

- בודליר, שארל, 2007. צייר החיים המודרניים, בני ברק: ספריית הפועלים.
- בורדייה, פייר, 1998. השליטה הגברית, תל אביב: רסלינג.
- גורני, עדנה, 2011. בין ניצול להצלה – תיאוריה אקו פמיניסטית של יחסי טבע, תרבות וחברה בישראל, חיפה: פרדס.
- דקל, טל, 2006. "משנות את הקאנון – בין מודרניזם לפוסט מודרניזם", מותר, כרך 14.
- דקל, טל, 2009. "בנעליה של קתה קולביץ? היבטים יצירתיים ביצירתה של רות שלום", פרוטוקולים – היסטוריה ותיאוריה, בצלאל, גיליון 14.
- דקל, טל, 2011. (מ)מוגדרות – אמנות והגות פמיניסטית, תל אביב: הקיבוץ המאוחד.

- וולף, נעמי, 2004. מיתוס היופי – על השימוש בייצוגים של יופי נגד נשים, תל אביב: מגדרים והקיבוץ המאוחד.
- יוז, רוברט, 1989. הלם החדש, תל אביב: הוצאת עם עובד.
- מייזלש-עמישי, זיוה, 1981. אמנות בעידן הטכנולוגי, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- מייזלש-עמישי, זיוה. (עורכת), 2010. שער לאמנות המודרנית, אמנות המאה ה-19 – מקראת, ירושלים: מאגנס.
- מישורי, אליק, 2000. תולדות האמנות – מבוא כללי, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- נווה, איל, 2000. המאה האמריקאית, תל אביב: האוניברסיטה המשודרת ומשרד הביטחון.
- פוגל-ביזאוי, סילביה, 2011. דמוקרטיה ופמיניזם: מגדר, אזרחות וזכויות אדם, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- רגב, מוטי, 2011. סוציולוגיה של התרבות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.